

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI ȘI
PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POS DRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI,
CERCETĂRII,
TINERETULUI
ȘI SPORTULUI

OIPOSDRU

Casa Corpului Didactic
„Alexandru Gavra”
Arad

Tulburările de comportament la vârsta preșcolară

Investește în oameni !

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013
Axa prioritară 1 „Educația și formarea profesională în sprijinul creșterii economice și dezvoltării societății bazate pe cunoaștere”

Domeniul major de intervenție 1.3 “ Dezvoltarea resurselor umane din educație și formare”

Cod contract: POSDRU/19/1.3/G/22401

Titlul proiectului: „Educație timpurie pentru toți”

Beneficiar:

Casa Corpului Didactic „Alexandru Gavra” Arad

Parteneri:

Inspectoratul Școlar Județean Arad

Centrul Județean de Resurse și de Asistență Educațională Arad

Grupul Școlar „Sava Brancovici” Ineu

Tulburarea de comportament

Se referă la un grup de probleme comportamentale și emoționale. Copiii cu această tulburare au dificultăți în a urma regulile și în a se comporta în societate în mod acceptabil.

Cum recunoaștem un copil cu tulburări de comportament?

- Tiranizează sau amenință pe alții
- Inițiază adesea bătăi
- Cauzează vătămări corporale altora (cu băț, cărămidă etc.)
- Este crud fizic cu colegii sau animalele
- Fură exercitând presiune asupra victimei
- Distruge deliberat proprietatea altuia
- Fuge de acasă sau din activitatea cu educatoarea
- Nu respectă reguli importante

Cu cine facem echipă?

Este bine de știut că susținerea și educarea unui copil care prezintă o astfel de tulburare nu este responsabilitatea unei singure persoane. Cum fiecare copil este diferit, unic, un caz în sine, este nevoie să lucreze

pentru găsierea soluțiilor o întregă echipă alcătuită din: părinți, educatoare, logoped, psihologul unității, medicul de familie, medicul școlar. Contribuția fiecăruia poate fi, la un moment dat, inestimabilă.

Ce gândește părintele...

De ce nu mă ascultă?

Cum intervenim?

De ce este așa iritabil și impulsiv?

De ce distruge jucăriile altora?

Cum să-l calmez?

Cum să-l conving să nu sară așa rapid la bătaie?

Ce putem spune părinților?

- Implicați-vă cât mai mult în relația cu copilul dumneavoastră!
- Stabiliți alături de întreaga familie reguli simple și clare!
- Utilizați recompensa pentru încurajarea comportamentului prosocial!
- Folosiți metode de disciplinare nepunitive!
- Învățați-l pe copil să își asume responsabilitatea!
- Recompensați copilul dacă a îndeplinit o sarcină, fără ca dumneavoastră să o fi cerut în mod direct!
- Discutați cu copilul în fiecare seară sarcinile îndeplinite pe parcursul zilei și regulile respectate!
- Monitorizați zilnic comportamentul copilului!
- Arătați afecțiune copilului dumneavoastră!
- Dați sfaturi dar și modele de comportare!
- Încurajați acțiunile copilului!
- Oferiți-i copilului un echilibru familial!
- Dați copilului responsabilități simple pe care să le rezolve!
- Toate persoanele implicate în educarea copilului trebuie să adopte aceeași atitudine față de un anumit comportament!
- Evitați să oferiți copilului cadouri zilnice ca recompensă pentru comportamentele dorite!

Ce sugestii le putem da educatoarelor?

- Descrieți situația comportamentală cât mai exact. Notați rezultatele pe un Memo-card.
- Lăudați copilul în ziua în care nu manifestă violență față de colegi, chiar și atunci când reacționează mai puțin supărător ca de obicei.
- Păstrați-vă calmul! Inspirați de trei ori adânc, numărați în gând până la 10 sau chiar părăsiți locul unde vă aflați.
- Duceți copilul într-un loc unde se poate liniști. Nu apelați la forță fizică.
- Lăudați copilul dacă se liniștește. Dacă nu suportă pe moment lauda, reveniți a doua zi.
- Fiți atente ca aceste comportamente nedorite să nu aibă consecințe pozitive.
- Notați toate experiențele pe Memo-card.
- Contactați familia și elaborați un plan de training.
- Identificați comportamentele pozitive ale copilului, pentru a-l ajuta să se dezvolte într-o direcție pozitivă.
- Nu încercați să rezolvați mai multe lucruri deodată: alături de regulile familiei, stabiliți maxim 2-3 componente care doresc a fi schimbate pentru o săptămână.
- Pentru realizarea unei sarcini complexe este necesară fragmentarea acesteia în sarcini mai mici.
- Stabiliți un tabel cu reguli care este așezat la vedere.

Jocuri, tehnici, aplicații

Plicul cu fapte bune

Preșcolarii sunt îndemnați să se gândească la un lucru bun pe care l-au făcut în ultima vreme. După un scurt timp fiecare va prezenta grupei, pe rând, fapta bună. Chiar dacă vor exista mai multe fapte bune la un copil, el va trebui să prezinte doar o singură faptă, cea care i se pare lui mai importantă. După aceasta etapa li se cere preșcolarilor să realizeze un desen în care vor reprezenta fapta bună pe care au povestit-o.

Preșcolarii vor primi de la profesor coli A4, și vor folosi creioane colorate. Apoi, fiecare copil va primi câte un plic în care să își pună desenul. Plicul e bine să fie personalizat și va reprezenta "plicul cu fapte bune al copilului X". Ei vor fi îndemnați ca de acum înainte, pentru fiecare faptă bună să realizeze un desen care se va păstra în plicul fiecăruia.

Rațiuni terapeutice: valorizarea faptelor bune, creșterea stimei de sine, evidențierea calităților personale

Sugestii pentru educatoare:

- Îndemnați fiecare copil să deseneze câte o faptă bună, chiar dacă e vorba despre un lucru mărunț, care pentru unii par neimportante. Accentuați că nu trebuie să fie lucruri/fapte deosebite - astfel ca fiecare copil să aibă ceva de împărtășit

- Anunțați preșcolarii că vor putea să prezinte desenele la sfârșitul orei - vor fi mai motivați să lucreze.
- Cereți-le ca periodic să își completeze plicul cu fapte bune; dacă observați comportamente laudabile, sugerați dumneavoastră respectivului să pună și această faptă în plic.
- La sfârșit de semestru cereți preșcolarilor să prezinte plicul. Lăudați-i pe cei care au completat plicul, eventual se poate acorda și o diplomă celui care a realizat cele mai multe fapte bune.

Construcții din turnuri

Preșcolarii vor primi de la educatoare câte 6 – 10 cuburi de lemn sau plastic.

Educatoarea le va demonstra copiilor modul de construire a unui turn. După construire, educatoarea dă rămă turnul. Copiii sunt încurajați să procedeze la fel (să construiască, apoi să dărâme).

Activitatea se repetă până copilul își va pierde interesul pentru aceasta.

Rățiuni terapeutice: eliberarea tensiunii fizice și psihice prin construirea unui turn; dărâmarea turnului.

Amprente

Preșcolarii vor primi de la educatoare hârtie albă, lupă, acuarele pensulă.

Copiii își vor picta degetele cu acuarele, după care le vor plasa pe hârtie albă. După realizarea amprentelor, copiii sunt îndrumați să studieze amprentele cu lupa.

Rațiuni terapeutice: În urma realizării acestui joc, copiii vor descoperi că nu toate amprente sunt la fel, că fiecare copil este unic în felul său.

Salata de povești

Preșcolarii li se vor prezenta planșe în care se întâlnesc personaje din basme/ povești diferite.

Educatorea va crea o poveste nouă prin amestecarea personajelor și evenimentelor din poveștile cunoscute, realizând un nou fir narativ, după care se oprește și invită preșcolarii să continue povestea într-un mod original.

Am remarcat faptul că în majoritatea desenelor copiilor au lipsit personajele negative, iar acolo unde au existat au fost înzestrate cu calități pozitive (Împărăteasa cea rea a devenit bună, lupul era prieten cu toate animalele și cu Scufița Roșie).

Rațiuni terapeutice: încurajarea interacțiunii sociale, dezvoltarea comunicării pozitive.

Jocul ajutorului

Preșcolarii desenează pe o foaie albă A4 o inimă, iar în interiorul acesteia pot desena ce doresc. Între timp, educatoarea scrie pe fiecare foaie prenumele copilului.

Educatoarea are pregătite bilețele cu diferite imagini simple (soare, față zâmbitoare, floare, lună, fundiță, etc.), câte două de același fel, numărul total al bilețelor fiind egal cu numărul copiilor din grupă.

Bilețelele se îndoaie, se pun într-o cutie și sunt extrase de fiecare copil.

Copiii desfac bilețelele și educatoarea identifică perechile de preșcolari care au același simbol (aceștia ridică mâna când aud numele simbolului pe care l-au extras și își privesc perechea).

Prima pereche (“soare” de exemplu) vine în față sau în centru, în funcție de cum sunt distribuiți preșcolarii în sală. Copiii au cu ei desenele realizate la începutul jocului. Unul dintre copii se așează în genunchi (pe mocheta sau pe un ziar) în fața celuilalt copil, care apoi îi dă mâna pentru a-l ajuta să se ridice. Copilul ajutat mulțumește, iar celălalt îi spune „cu plăcere”. La fel se procedează și în cazul celuilalt preșcolar din pereche. La final, micuții fac schimb de desene, în schimb de mulțumire și își dau mâna, privindu-se în ochi, iar apoi merg la loc. Toate perechile fac pe rând același lucru.

La finalul jocului se discută despre ajutor, colegialitate și prietenie, care au rolul de a ne face să ne simțim bine, ne aduc bucurie și exclud manifestările violente. Copiii sunt rugați să păstreze desenele primite cel puțin o săptămână, deoarece acestea sunt o bucațică din sufletul copilului care a desenat.

Rațiuni terapeutice: dezvoltarea abilităților sociale, dezvoltarea comportamentelor prosoziale.

Bibliografie

1. Miclea, M., (2006): *Modificări cognitive – comportamentale*, Suport de curs UBB Cluj
2. Berge, A., (1972): *Copilul dificil*, Editura Didactică și Pedagogică București
3. Botiș, A., Tărău, A., (2004): *Disciplinarea pozitivă, sau cum să disciplinezi fără să rănești*, Editura ASCR Cluj – Napoca
4. Dopfner, M., Petermann, F., Schmidt, M., H., (2010): *Tulburări de comportament antisocial – agresiv. Manual de psihoterapie pentru copii și adolescenți*. Editura Romanian Psychological Testing Services
5. Dopfner, M., Schurmann, S., Frolich, J., (2006): *Program terapeutic pentru copiii cu probleme comportamentale de tip hiperchinet și opozant (THOP)*, Editura Romanian Psychological Testing Services
6. Dopfner, M., (2004): *Copilul hiperactiv și încăpățânat*, Editura Romanian Psychological Testing Services
7. Bogdănescu, I., Cota, E., Bodea, M., (2003): *Caiet de activități ludice*. Editura Alma Mater Cluj - Napoca

EDUCAȚIE TIMPURIE PENTRU TOȚI

Echipa de elaborare a broșurii:

Psiholog **Otilia Ardelean**

Psiholog **Emese-Roberta Bojin**

Psiholog **Mirela Borle**

Psiholog **Lavinia Petronela Caragia**

Psiholog **Fevronia Rodica David**

Psiholog **Mirabela Codruța Hanganu**

Psiholog **Doina Inklovits**

Psiholog **Maria Simona Miclăuș**

Echipa de coordonare:

Profesor **Larisa Chițu**

Profesor **Raluca Martin**

Profesor **Emilia Sorîțeu**

Design broșură:

Profesor metodist **Camelia Avramescu**

Titlul programului: Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Titlul proiectului: „Educație timpurie pentru toți”

Editorul materialului: Casa Corpului Didactic „Alexandru Gavra” Arad

Data publicării: noiembrie 2010

„Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României”